Milan Šapina

Softverski paket za obradne centre grupe scm

XILOG PLUS i Panel Mac

Softverski paket za obradne centre grupe SCM

XILOG PLUS I PANEL MAC

Prilagodio i preveo iz priručnika tvornice SCM, softverskog helpa, osobnih zabilješki s tečaja u Riminiju, kao i raznih drugih materijala:

Milan Šapina

KNJIGA se nalazi na CD-u s pripadajućim flash softwarom za čitanje. Snimljena je i u PDF-u. Ima 240 stranica.

Pisana je standardnim jezikom, ali i kolokvijalnim izrazima prakse i radionice.

Ovdje su izvađene stranice za pregled. Gdje se nalaze znakovi ++++ tu nedostaju stranice.

Knjiga se može naručiti od autora na mail:

msapin17@gmail.com msapin20@gmail.com

ili na telefon

01/ 617 75 02 01/ 617 75 05

SADRŽAJ

stranica	tema
5	Uvod
10	Sučelje Xilog Plusa
11	Jezik
15	Površine obrade
17	Radne faze
17	Tooling
18	Program (zadatak)
20	Tekst editior
21	Grafički editor
23	Programske instrukcije (komande)
23	Ikone proširenih komandi
25	Header
27	Konfiguriranje alata
29	Uvod u konfiguraciju alata
31	Svrdla
33	Kružne pile
34	Cilindrično glodalo
36	Profilno glodalo
39	Reference alata kod programiranja
40	Grafički prikaz obradne glave
43	Konkretan primjer odabira vrste alata
48	Instrukcije za programiranje
48	Opće instrukcije
50	Automatski ulaz u obradak - GIN
54	Automatski izlaz iz obratka - GOUT
55	Bušenje - B
59	Grafičke instrukcije bušenja
64	Optimizirano bušenje
67	Početna točka glodanja – GO i pravocrtno glodanja - XL2P
77	Pravocrtno glodanje – G1
79	Krivocrtno glodanje – G2
81	Glodanje luka zadanog s 3 točke - XA3P
83	Glodanje luka zadanog s 2 točke - XA2P
86	Glodanje luka zadanog pomoću radijusa – XAR
89	Glodanje luka zadanog pomoću radijusa – XAR2
92	Tangentno glodanje na prethodno glodanje – XG5
97	Glodanje cik-cak – XSP
99	Glodanje filet – XGFIL
102	Glodanje chamfer – XGCHA
104	Modalne komande
105	Promjena točki sjecišta osi – XO
107	Površine obrade – F

110	Referentno sjecište osi – P
111	Nagnuta površina obrade – XPL
114	Printanje poruka – XMSG
117	Korekcija alata – C
119	Promjena referenci – REF
121	Ponavljanje profila – GREP
125	Nulta komanda – N
126	Ručno pomicanje radnog stola
127	Višenamjenski radni stol
128	Vrste podloški
131	Mix programi
134	Optimiziranje programa
140	Parametrijsko programiranje
143	Parametrijsko ponavljanje – PAR
145	Deklaracija – D
147	Alias deklaracija – D
148	Strukturirano programiranje
152	Izvršenje petlje naredbi
159	Makroi – naredbe
160	ISO program
161	Vrste ekstenzija
162	Uvoz DXF datoteke
166	Uvoz DXF datoteke pomoću komande Join
168	Sučelje za uvoz DXF datoteke
169	PGM program uređivanje
170	Panel dimensions layer
171	Copy machinig layer
172	Vertikal holes layer
173	Horizontal holes layer
175	Importable DXF sections
176	Direct management of ISO programs
177	Work onset
177	Transfer above panel
180	Panel Mac – uvod
185	Korištenje Panel Maca
185	Kalibriranje
186	Automatic mode – izvršavanje programa
190	Boje radnih polja na zaslonu (sučelju)
191	Simulirani način rada i izvršavanje korak po korak
192	Grafička programska simulacija
193	Izvršavanje mix programa
201	Manual mode
202	MDI mode
206	Ručni test izmjene alata
207	Padajući meni – File
208	View

210	Select
211	Mode
213	Controls
214	Tools
215	Help
216	Status bar
217	Crteži – zadaci za vježbanje alatiranja i programiranje

Uvod

PLC je spojen sa sustavom pomoću input i output modula. Sustav šalje input signale (uglavnom binarne) preko senzora k input modulima. Ovi se signali proizvode unutar glavne procesne jedinice (Main Procesing Unit - MPU). Glavna procesna jedinica je najvažnija komponenta samog PLC-a. Prije su je nazivali centralnom kontrolnom jedinicom (Central Control Unit - CCU). "Specifičnost" signala (tj. vrsta signala) je određena PLC programom. Rezultat toga je output signal prema aktuatorima, koji su kontrolirani pomoću modula.

PLC programi se sastoje od sljedova logičkih instrukcija. Kontrolni programi su snimljeni u specijalnoj čitljivoj elektroničkoj memoriji (RAM), tzv. programskoj memoriji PLC –a.

Nakon pisanja i provjere, PLC se program šalje u ROM (read only memory). Ako se program izvede, izvoditi će se u kontinuiranim ciklusima.

Input signali stižu do PLC-a preko senzora. Oni sadrže informacije o stanju sustava kojim se upravlja. Moguće je slati binarne, digitalne i analogne signale.

PLC jedino prepoznaje i šalje van samo električke signale. Zbog toga, neelektrički signali se pretvaraju u električke pomoću senzora. Primjeri za senzore su:

- stisni gumb, upali, najbliži senzori,...

Ouput signali izlaze u formi binarnih, digitalnih ili analognih signala. Oni su pretvoreni u svjetlosne signale (pali-gasi žarulju) preko aktuatora ili su pretvoreni u signale neke druge energetske forme. Primjeri za aktuatore su:

- lampe, buzeri, zvona,...

Programi za NC i CNC strojeve pišu se u "strojnom" jeziku (nije programski jezik) koji se zove G-kod (G-code). Naravno, standardiziran je i postoji ISO G-code. Razvijen je od EIA (Electonic Industries Alliances) u ranim 60-im godinama prošlog stoljeća. Konačna verzija je usvojena 1980. godine, kao RS 274D. Slabije se razvijao, pa su dodaci i varijacije na glavnu verziju dodavani individualno, od proizvođača do proizvođača.

To je stvorilo dosta zbrke jer je odjednom bilo potrebno znati programe raznih proizvođača. Proizvođači su pokušali tome doskočiti ostajući kompatibilni sa strojnim kontrolerom (machine tool controller) smišljenim od firme Fanuc. Ali, Fanuc, nije ostao dosljedan RS 274-u, a bio je i prespor u kreiranju komandi i dodatne kompjutorske memorije koja bi pratila nove zahtjeve proizvođača. Tako danas uglavnom veliki proizvođači strojeva razvijaju ili kupuju već razvijene softvere (Cativa, Mastercam, Edgecam, Surfcam...) koje primjenjuju kod svojih strojeva.

G - code je skup instrukcija koji govore stroju kako da se ponaša (ne govori stroju kako da to čini). Instrukcije G-koda se pišu u nekom od editora za G – kod, koji mogu biti tekstualni ili grafički.

G - kod je i ime svake riječi u CNC programu koja počinje sa slovom G, a općenito je kod koji govori alatu koji tip akcije treba izvesti, npr:

- Brzo kretanje
- Kretanje u liniji ili luku
- Bušenje
- Glodanje
- Promjena alata
- Zaustavljanje na određenoj točki itd.

Postoje i drugi kodovi-slova u programu, npr:

X position – pozicija alata u osi x Y position Z position A position B position C position M code (another "action" register or Machine code (*)) (otherwise referred to as a "Miscellaneous" function" – svestrana, mješovita funkcija- pokreće, zaustavlja, isključuje stroj, ... F feed rate – posmak alata, brzina pomaka (mm/o) S <u>spindle speed</u> ili brzina osovine, brzina vrtnje, brzina rezanja N line number R Radius T Tool selection – izbor alata I Arc data X axis – crtanje luka J Arc data Y axis. K Arc data Z axis.

Međutim, razni strojni alati sa istim G-kodom izvode i različite akcije, uzrokujući prekid rada ili pregrijavanje, čak i kod onih strojeva koji koriste isti kontroler. Neki tvrde da je Fanuc G-kod standardan, ali to u stvarnosti nije istina.

Uobičajeni Fanuc G – kod

G00	Fast positioning							
G01	Linear interpolation							
G02	CW circular interpolation (u smjeru kazaljke na satu)							
G03	CCW circular interpolation (suprotno od kazaljke na satu)							
G10/G11	Data writing/Data write cancel							
G17	X-Y plane selection							
G18	X-Z plane selection							
G19	Y-Z plane selection							
G20	Programming in inches							
G21	Programming in mm							
G31	Skip function (used for probes and tool length measurement systems)							
G33	Constant pitch threading							
G34	Variable pitch threading							
G40	Tool radius compensation off							
G41	Tool radius compensation left							
G42	Tool radius compensation right							
G90	Absolute programming							

G91	Incremental prog	amming			
G94/G95	Inch per minute/I	nch per i	revolution fe	ed	
G96/G97	Constant cutting rotation speed (co	speed Instant R	(Constant PM)	surface	speed)/Constant

G –kod fajlovi su izmišljeni od CAM softveraša (Mastercam, Edgecam,...). Njihove aplikacije koriste prevodioce tzv. Post-procesore, koji prevode Gkod i tako ga prilagođavaju za određeni stroj ili grupe strojeva. Post procesori uglavnom onemogućavaju poboljšanje ili pogoršanje programa. Danas se već razvijaju programi za upravljanje CNC strojevima koji uopće ne koriste G-kod.

- +
- +
- +
- +
- +
- ++
- +
- +
- +

Sučelje - Xilog Plus

₽ Xi	log I	Plus	ł																				
File	Vie	w	Tool	s O	ption	s	Help																
	÷ 🖬	*		112	圖	٩		1	; ?	N?	中		▦	72 V	X Ø		47 👻	2	1	6 2	: 42 I	10	
٩ (		1 %	みぞ	= Ø	1	Ø í	0 C	1	20 9	: @	→]+	÷×X	⇒Υ	Ĥ.	角目	< E C	5256						
V																							
TXT	2																						
M	8																						
																					10		

SCM Xilog Plus je softver napravljen od grupe SCM, Italija, za uređivanje (editing) i upravljanje (machining) na bušilicama-glodalicama, tzv. cnc obradnim centrima. Sastoji se od dva softverska paketa, koji mogu biti instalirani zajedno ili odvojeno. Ti paketi su Programs Editor (**Xilog Plus**) i Machine Panel (**Panel Mac**).

Program Editor (Xilog Plus) služi za kreiranje i/ili promjenu programa (izvedbenih zadataka) koji sadržavaju instrukcije koje kontroliraju radnje i ponašanje stroja i njegovih dijelova. On također može biti instaliran na obično kućno računalo. Također i drugi softverski editori prilagođeni za kreiranje programa, mogu ga nadomjestiti.

Machine Panel služi za izvršavanje programa koji su kreirani pomoću editora. On omogućuje manualno i poluautomatsko izvršavanje radnji stroja. Instaliran je na računalu cnc stroja.

Xilog Plus editor može biti instaliran na osobno računalo IBM ili kompatibilno, koje ima slijedeće karakteristike hardvera:

- CPU Intel® Pentium® ili bolji;
- najmanje 64 MB Ram;
- drive za CD-ROM;
- najmanje 500 MB slobodnog prostora na hard disku;
- 2 serijska porta;
- 1 paralelni port;
- SVGA video karticu;
- kolor monitor s rezolucijom najmanje 640x480 piksela

Od softvera, minimalno Microsoft Windows 98 SE ili novije verzije Windowsa.

Xilog Plus editor omogućuje kreiranje 4 tipa datoteka (fajlova):

- **Program.** listu instrukcija (profila, bušenja, pokreta-geometrije) koje stroj mora izvesti
- **Mix program**. listu koja poziva seriju programa da budu izvedeni u sekvencama (jedan za drugim)
- **Tooling**. listu alata koji se koriste u radu
- ISO programiranje. program pisan u ISO jeziku

Jezik

Stroj kontroliran pomoću softvera Xilog Plus izvršava radnje tako što interpretira instrukcije zadane u programu. Instrukcije općenito sadrže informacije o operacijama koje se trebaju izvesti, kao i serije parametara koje određuju način na koji se rad mora izvesti.

Prva stvar koja se mora znati je način (sustav) orijentiranja obradnog centra u radnom prostoru pomoću Xilog Plusa. Taj sustav omogućuje obradnom centru pomicanje obradne glave na željeno mjesto. Ovaj sustav uvijek uzima u razmatranje tri smjera kretanja: dužinu, širinu i visinu. Ta tri smjera su označena slovima, kao i u Kartezijevom koordinatnom sustavu:

+ + + + + + + + + + + + + + + + + + +

Program (izvedbeni program, zadatak)

Program je niz instrukcija koji opisuju jedan strojni ciklus. On je spremljen u binarnu datoteku u **PGM (program)** formatu (ekstenzija **.pgm**), a kad se izvršava na stroju prevodi se u ISO jezik (proizvodni jezik).

Svaki program uvijek ima Heder (zaglavlje, korice knjige, naslovnicu) kao prvu instrukciju. Nakon njega slijede druge instrukcije (profili, bušenje, pokreti (geometrija),..).

Program može sadržavati razne profile (geometrijske rute, koje alat mora slijediti u kontinuiranom slijedu - profiliranja) i bušenja. Svaki fajl (ili svaki odsječak višekoraknog programa za profiliranje) mora imati kao prvu instrukciju (poslije hedera) automatski ulaz (GIN ili XGIN) nakon čega slijedi glodanje-milling (GO ili XGO). Nakon toga slijede druge geometrijske komande i konačno na kraju automatski izlaz (GOUT ili XGOUT).

Shematski primjer programa za profiliranje tj. glodanje:

н	header
GIN	automatski ulaz
G0	početak glodanja
	geometrija
•••	geometrija
GOUT	automatski izlaz

Shematski primjer programa koji sadrži i bušenje i glodanje.

н	header
GIN	automatic entry
G0	start routing – početna točka glodanja
•••	geometry geometrija (pokreti glave)
•••	geometry
GOUT	automatic exit
В	boring -bušenje
GIN	automatic entry
G0	start routing –početna točka glodanja
•••	geometry
	geometry
GOUT	automatic exit

upozorenje:

Header (H) je obvezna instrukcija i mora biti svakako prva

- za pisanje i promjenu programa, softver Xilog Plus, nudi dva tipa editora:

- <u>text editor</u> tekstualni editor (uređivač)
- graphic editor grafički editor (uređivač)

- tip editora je potrebno izabrati **prije** izrade ili otvaranja izvedbenog programa.

Tekst editor

📑 max2.pgm		
H DXI-600 DY-400 DZ-19 A 'MM /def #	•	
00001 H DX600.00 DY400.00 DZ19.00 A "MM R1 /"det 6s" FILE 1	C.VProgrammi/Som Gr.up/ParsitalWob/max.dxb	
00002 SET BOTYPE = 0		
00003 SET BOPERC = 100		
00004 xGIN G0		
00005 xG0 X0 00 Y400 00 25:00 518000.00 V+5 T+101 F+1 /l+1		
00006 xL2P X500.00 Y400.00	$\smile$	
00007 xL2P X600.00 Y0.00		
00009 xL2P X0.00 Y0.00		
00009 xL2P X0 00 Y400.00		
00010 xGOUT C0	(B)	
00011 «GIN G0		
00012 x60 X34 91 Y199 35 25:00 \$18000.00 V+5 T+101 F+1 ;N+2	-	
00013 xAB 62+259.39 X77 24 Y172 66		
00014 xAR G2+2638.69 X221.95 Y105.29		
00015 xAR G2+582.25×396.05 Y60.75	$\frown$	
00016 xAR G2+126.47 ×477.36 ¥80.81		
00017 xAR G2+104.92×508.92 Y113.05		
00018 xAR G2+377.88×545.73 ¥190.33	Y S	
00019 xAP G2+377.01 X565 66 Y292.68	T	
H DX600.00 DY400.00 DZ19.00 -A "MM R1 /"def.tig" FILE <c:\prog< td=""><td>ran Som Group/Parsila/Vob/mix.dxl></td><td></td></c:\prog<>	ran Som Group/Parsila/Vob/mix.dxl>	
Header	FREE	

Sastoji se od:

- A) Heder
- **B)** okvir u koji se pišu instrukcije
- **C)** područje rezervirano za unos ili promjenu jedne instrukcije
- **D)** područje koje prikazuje help informacije

Tekst editor može bit upotrijebljen na dva načina:

- Slobodni (free) način (gornja slika) u ovom načinu područje C predstavlja jednu kutiju (redak) unutar koje je moguće pisati ili brisati (žuti FREE znak će se pojaviti u kućici desno u području D)
- Vođeni (guided) način (donja slika) u ovom načinu pojavljuje se dijaloški box u koji se unose parametri (oznaka GUIDED se pojavljuje u području D)

-			9	4.5			J O	1.000	-9 c=	0	<u></u>		-	42	2	=	€ C	r-	64
6	Dee		U.								-		-		_				
	Pro	pgr 2														-11			
F	H DX=60	)0 DY=	400 D.	Z=19 -	A *MI	M /def ‡	‡												
0	000001	H DX	=600.0	0 DY=	400.0	00 DZ=1	9.00 -A	C=0 T=	0 R=1 *I	MM 7"a	lef.tlg"	8							
	l.					C00	DY		10	nzJ		0				_			
	H L			DX=		600	DY=	40	00	DZ=	1	9		Ē	A		2010		
		0		DX= T=		600 0	DY= R=	40	00	DZ=	1 M	9 M			A		def		
-	H C= BX=	0		DX= T= BY=		600 0	DY= R= BZ=		00	DZ= × V=	1 M	9 M			A		def		
	H C= BX=	0		DX= T= BY=		600 0	DY= R= BZ=	4(	00	DZ= × V=	1 M	9 IM		+	A		def		

Koji način tekstualnog editora će biti aktivan, može se izabrati i na padajućem izborniku VIEW

Grafički editor

Grafički editor grafički predstavlja strojne instrukcije. Grafička slika se popunjava i mijenja kako se koja instrukcija unosi.

U njega je moguće unijeti sve proširene (ekstended) instrukcije - koje predstavljaju podgrupu instrukcija, koja se nalazi s lijeve strane u instrukcijskom nizu (ikonice u dva niza, s lijeve strane, područje E na donjoj slici). Neke instrukcije možete unijeti samo u tekstualnom editoru.

Grafički editor se sastoji od:

A) Grafički tool bar - alatna traka

B) Modalni data bar - alatna traka

C) ovo područje uvijek prikazuje heder. U desnoj kućici nalazi se informacija o view mjerilu (o mjerilu pregleda) i vrijednost zooma.

D) ovo područje prikazuje instrukcije grafički. Obradak je prikazan plošno i u bridovima. Instrukcije koje se biraju mogu biti prikazane raznim bojama:

- **crvena**, za individualne sekcije (rezove)
- **zelena,** za profile (glodanja)
- **ciklama,** za prolaze preko debljine obratka
- **plava**, za glodanja preko debljine obratka.

Odabrana sekcija poprima svjetlo plavu boju kvadratića koji označava kraj sekcije. Krug postavljen na početku sekcije, grafički označava korekciju radijusa alata.

E) niz instrukcija po grupama (ikone proširenih instrukcija)

F) područje koje prikazuje help informacije

Programske instrukcije (komande)

Instrukcije za programiranje se dijele u dvije kategorije:

- **basic** instructions (bazne ili tekstualne) GO
- **extended** instructions (proširene ili grafičke), označene sa **X** ispred nje, kako bi se razlikovale od istih baznih instrukcija -XGO

S pomoću tekst editora moguće je unositi oba tipa instrukcija, dok se pomoću grafičkog editora mogu unositi samo extended instrukcije.

Unošenje proširenih instrukcija vrši se klikanjem na ikone lijevim klikom miša, gdje se grafički otvara grupa instrukcija, a biranjem određene instrukcije otvara se okvir za njen dijalog. Nalaze se s lijeve strane grafičkog ekrana (dva stupca narančastih ikonica).

1. heder	7.tekstualne instrukcije
2. glavne funkcije	8.korisničke makronaredbe 1
3.bušenje	9.korisničke makronaredbe 2
4. standardno glodanje	10.korisničke makronaredbe 3
5.kompleksno glodanje	11.korisničke makronaredbe 4
6.operacije na profilima	

Ponovnim klikanjem neke od ikona bušenja, otvara se dijaloški okvir u koji se unose parametri/vrijednosti.

	Data input - Op	otimised boring XBO 🛛 🛛 🚺
KRe	Reference hole quota X: 0 quota Y: 0 Depth (Z): 0 diameter (D):	total number of holes (R): 1 Repetitions step X (x): 0 flat
		OK cancel PAR ? ¥
+		
+		
+		
+		
+		
+		
+		
上		

FIKSNI ALATI - primjer za svrdla

Punta da foro = Hole tip, tip rupe; Tipo = Type, tip; Svasata = Countersunk, upuštanje; Piatta = Flat, ravno svrdlo; Lancia = Lance, koplje tj. obično svrdlo; Attacco rapido = Rapid attachment, brzi pristup;

Opzionale = Optional, opcije

Tip length	dužina alata (na slici: L).							
Tip diameter	promjer alata (na slici, D).							
Working length	radna du machine (r	žina alata. na slici, U).	Maximum	thickness	tool	can		

- +
- +
- +
- +

+

+

+ + + + + +

Grafički prikaz obradne glave

-grafički prikazuje obradnu glavu i informacije povezane za svaki posebni alat

▶ pogled na grafički prikaz obradne glave

- A) toolbar alatna traka
- **B)** grafički prikaz obradne glave. Fiksne alate možete izabrati mišem
- C) lista konfiguriranih eksternih alata. Alate na listi možete izabrati mišem
- D) grafički prikaz aktivne površine obratka na koju se odnosi izabrani alat

- E) tablica parametara za izabrani alat. Tekući tooling fajl je prikazan na gornjem desnom vrhu. (primjer na slici F:/Scm Group/Xilog Plus/JOBdef.tlg)
- F) slika tipa izabranog alata
- + + + + + + + + +
- Konkretan primjer odabira vrste alata
- izrada kuhinjskih vrata od medijapana

Nakon određivanja mjera vrata, potrebno je odrediti koji alat ćemo koristiti. Za ova vrata trebamo 3 različita glodala.

+ + + + + + + + + + + + + + + + + +

Grafičke instrukcije bušenja

 - obično bušenje XBO –probušiti ćemo rupu na stranici ormarića, 9 mm od kraja (jer se radi o ploči debeloj 18 mm) i 25 mm od ruba. Dubina rupe 15 mm.

- probušiti ćemo rupu na podu ormarića (na bridu obratka), koja odgovara gornjoj rupi. U te dvije rupe doći će tipla dužine 35 mm, promjera 8 mm. (21+15=36, 1 mm zazora, radi istjecanja ljepila)

🗃 🖬 👌	6 6 <u>6</u> 9	• 📾 🤯 🧒 🤻	媋 🖹 🎬 🌌 🖉 🗇		5 € ≠
		🗗 🗗 🧏 🏞 😫	+ + →X →Y `[]] /]] ∈	는 명명 명명	
*		izabrati površ	inu na kojoj ćemo	bušiti	
¥.	Progr1				
	H DX=600 DY=400 DZ=19	-A *MM /scm #		÷	1:3.1 x 1
	Header Boring Boring	ý –	~ bridna rupa	dijaloški okvi	
	Beference hole				
	Quota X (X): 9 Quota Y (Y): 25	total no. holes (R): 1# Repetitions Step in X (x): 0	61 <u></u>	9	
	Depth (Z): 21	Step in Y (y): 0.			
		ОК	Cancel PAR		×

Ako smo pogriješili u upisivanju neke vrijednosti, to možemo ispraviti, a da ne moramo upisivati ponovo sve vrijednosti. Komandu koja nam ne odgovara (pogrešna rupa, i sl.) zacrvenimo kliknuvši na nju lijevim gumbom miša. Na taj način smo je odabrali za uređivanje. Tada, kliknuvši na desni gumb miša otvara se dijaloški okvir EDIT (uređivanje).

2	¥ , Дэ	ٹے او	9 8	Ø	9 Ø	P <u>P</u> 20	\$≽	<u>⊖</u> + + →X ·	+¥ 1)	1 //1	E 8888	3.04	
	H DX:	=600 DY=	400 D2	2=19 -4	A *MM	/defluca #						1:3.3	x1
6					•	Edit		Return					
						Cut Copy		Ctrl+X Ctrl+C	1	Ł	klik na		
						Paste Delete	9	Ctrl+V Ctrl+Can	IC		gumb miša.		
				Ш		Move		Ctrl+H	~~~	_	ot∨ara se		
					-	Prope	rty	Ctrl+I			uljalog		
	Borine	ı×B	_		_		_	1		=9.00	Y=25.00 7=15	 ∩∩_l=∩∩	n .l:

Kliknemo na Edit mišem lijevim gumbom, (ili stisnemo ENTER) Xilog nam vraća dijaloški okvir te komande (rupe) koju želimo popraviti.

	x > 1 0 0 0 0		- +x +x 10 /0 ∈ 55 55	
	Progr1 H DX=600 DY=400 DZ=19 A	*MM /defluca #		1:3.3 x1
	Data input - Bo	dijalog od ko za izmjeniti v pring XB	omande ⁄rijednosti	
-446	Reference hole Quota X (X): [β Quota Y (Y): [25 Depth (Ζ): [15	total no. holes (R): 1# Repetitions Step in X (x): 0 Step in Y (y): 0		Ŷ
		ОК	Cancel PAR	2 ×

Ne moramo ispisivati posebno iste komande/rupe, ako su identične, a nalaze se na drugoj strani obratka, bilo po osi X, ili po Y osi.

Ako želimo rupu zrcalno preslikati na drugu stranu, opet ćemo koristiti desni gumb miša, a u dijaloškom okviru, naredbe COPY i PASTE. Preslikavanje se može izvoditi samo na istoj površini rada. Ne može se s površine obratka F1 (lice obratka) preslikati rupa na površinu F2 (brid obratka). Kopiranje se uvijek mora događati na istom kvadratiću - "ciklami".

++++++++++++++++++

Krivocrtno glodanje u smjeru kazaljke na satu – G2 – clockwise circular cutting

Definira dio kruga (luk, krivulju) u smjeru kazaljke na satu. Alternativno od definicije centra kruga, moguće je definirati radijus luka prema slijedećim pravilima: ako je radijus pozitivan, centar krivulje pada lijevo gledajući od zamišljene linije koja spaja početnu i krajnju točku krivulje. Suprotno, ako je radijus negativan, onda pada udesno.

Parameters:

- **X** Coordinate X for end of arc. koordinata X za kraj luka
- Y Coordinate Y for end of arc.— koordinata Y za kraj luka
- **Z** Depth of end of arc. dubina glodanja na kraju luka
- I Coordinate X of center of arc. koordinata X centra luka
- J Coordinate Y of center of arc. koordinata Y centra luka
- V Milling speed. brzina glodanja
- r Arc radius.--- radijus luka

Examples:

1) Arc given the radius. The starting point (x=100, Y=50) will be taken by the previous instruction. Luk dan po radijusu. Startna točka (X=100 i Y=50) je već prethodno uzeta (programirana).

► Morbidelli Machines, type Author, and SCM Machines, type Tech

Punto finale = Final Point; Corda =Rope; Centro =Center

final point = završna točka luka ro

rope = tetiva luka center = centar luka

2) Arc given the center. The starting point (x=100, Y=50) will be taken by the previous instruction. Luk zadan pomoću centra. Početna točka već je prethodno zadana.

Korekcija alata – C - Tool Adjustment

Namještanje, odstupanje, korekcija alata - C

Omogućuje korekciju puta alata. Ako je na obradnoj glavi glodalo (alat tipa F) korekcija će biti jednaka radijusu definiranom u toolingu za taj alat. Ako se radi o pili korekcija će biti jednaka polovici debljini zuba pile (blade thicknes) definiranoj u tooling fajlu.

Values allowed: dozvoljene vrijednosti

- **0** Void correction. **nema korekcije**
- 1 Right correction. korekcija udesno
- 2 Left correction. korekcija uljevo
- 3 In depth correction (only for disk millers). -korekcija u dubinu (samo za pilu)
- **13** Correction 1 + correction 3 (only for disk millers).
- **23** Correction 2 + correction 3 (only for disk millers).
  - **S** Parameter for setting machining allowance quota.

Example: primjer

-			

+++++++++++++++++++

Optimiziranje programa

Kada Xilog Plus mora izvesti npr. neki mix program, kretanje alata iznad obratka može uzeti dosta vremena. Za uštedu vremena program se može optimizirati (prilagoditi da bude najoptimalniji, tj. najbolji).

Optimizacija programa snima pokrete alata tako da se operacija izvede u što kraćem vremenu, isto tako, potreba za zaustavljanjem stroja kako bi se promijenio alat svodi se na minimum.

Optimizacija programa pomoću Xiloga Plusa je vrlo jednostavna. Izabere se komanda za optimiziranje i unese se koju vrstu optimizacije želimo. Xilog Plus će program optimizirati automatski. Može se pozvati i s padajućeg menija TOOLS/PROGRAM OPTIMAZER. Otvara se dijaloški okvir u kojem je moguće izabrati dvije vrste optimizacije: sekvencijalnu i promjenu alata.

Nakon izabiranja tipa optimizacije, klikne se OK, a pojavljuje se dijaloški okvir File save. Optimizirani program se može snimiti kao normalni program, a pritom se originalni program ne mijenja.

Program za optimiziranje odgovara na dva različita zahtjeva :

1) rad koji zahtijeva precizno kretanje kod upotrebe alata. Na primjer, ploča od drva, vrata,... U ovom slučaju:

- program će odgovoriti samo ako ima SO instrukciju (pozivanje optimiziranog potprograma). Ona služi za pozivanje programa kao vrste potprograma.
- mišem odaberite TOOL CHANGE opciju

Optimizacija alata ima dva efekta:

- optimizira se operacija promjene alata;
- optimiziraju se rute (put) alata

Primjer:

Program TEST_1, glođe panel u dvije faze: obrezivanje koristi alat E1, a završna obrada (urezivanje) koristi alat E2.

H DX=400 DY=300 DZ=20 -A C=0 T=0 R=1 *MM /"def"

; Roughing -obrezivanje

C =2

GIN G=2

G0 X=DX/2 Y=0 N="PROF" T=101

- G1 X=DX
- G1 Y=DY
- G1 X=0
- G1 Y=0

G1 X=DX/2

GOUT

; Finishing -urezivanje

GREP N="PROF" T=102

Napravimo MAIN_1 program koji dva puta poziva program TEST_1, kako bi on obrezao dva odvojena panela.

+++++++++++++++++

+

Uvoz (importing) DXF datoteke

Pomoću Xilog Plus editora moguće je pretvoriti DXF datoteku, koja je napravljena u AUTO CAD-u, u program s PGM ekstenzijom. Na taj način može biti izvršena na CNC obradnom centru.

Metoda uvoza geometrije iz DXF datoteke i standardne karakteristike glodanja su definirane u konfiguracijskoj datoteci cad.cfg (pogledaj: priručnik za parametrijsko konfiguriranje). Slijedeći primjer je za postavljanje takvog fajla.

DXF fajl se može otvoriti kao i svaka druga datoteka, pomoću dijaloškog okvira FILE/OPEN. Kad se datoteka otvori pojavljuje se dijaloški okvir SETTING GENERAL DATA u koji se spremaju promjene koje su potrebne za Heder od PGM programa.

anel Length (DX):	600.00	Borings
Width(DY):	400.00	Diameter max 12.00
Thickness (DZ):	19.00	
Offset X:	0.00	Tooling
Offset Y:	0.00	
Scale factors:	1.00	def.tlg 👻
Side: 1	•	

Length, width, thickness. Mjere panela (polja DX / DY / DZ).

Offset X/Y. moguće odstupanje od polja (polja BX / BY).

Scale factors. faktor množenja za sve koordinate X i Y koje se nalaze u DXF datoteci

Side. strana panela na koju se uvezena geometrija odnosi

Diameter max. Svi krugovi koji imaju promjer manji ili jednak ovome postavljenome biti će pretvoreni na bušenje (XBO), dok će oni sa većim promjerom biti pretvoreni na glodanje (XGO, XA2P)

Tooling. ime tooling fajla koji se koristi

Nakon postavljanja općih podataka,

- + +
- +
- +
- + +
- +
- +
- +
- +
- +
- +
- + +
- +
- +
- +
- +
- + +

Korištenje programa za upravljanje strojem PANEL MAC

(alternativno ime - Machine Panel)

Uvod u početno operacijsko okruženje (područje)

Machine Panelov glavni ekran je podijeljen na četiri operacijska područja, a svaki od njih sadrži različite funkcije:

- <u>Automatic</u> (za izvršavanje radnog programa)
- <u>Manual</u> (za ručno upravljanje strojem)
- **<u>Calibration</u>** (za kalibriranje stroja, nuliranje)
- MDI (za slanje ISO komandi stroju i ručno upravljanje alatima)

• Operacijsko područje možemo izabrati mišem

ili kliknite na meni MODE i izaberite okruženje

Sva 4 operacijska područja imaju neke prozore i funkcije koje su zajedničke.

+++++++++++++++++++

KORIŠTENJE MACHINE PANELA (Panel Mac)

Tipični radni dijelovi za pokretanje programa se sastoje od:

- 1) pokretanje stroja
- 2) kalibriranje
- 3) odabir alatiranja toolinga
- 4) učitavanje radnog programa u Machine Panel
- 5) izvršavanje programa

1. KALIBRIRANJE (nuliranje, CALIBRATION mode)

æ	Mao	chine	panel -	CALIBR	ATION			
Fi	le	View	Select	Mode	Controls	Tools	Help	
AU	D Au	tomatic F2	2 🕐 Man	ual F4 😷	Calibration F5	MDI MDI	F6	
		olas ← OP + ← OP +	- GOTO + ER GOTO + ER + 0 + 0 + 0					F8 F9 F9 // F10 Speed

Kalibriranje je prva radnja koja se mora izvesti poslije paljenja stroja. Njome se obradna glava dovodi na nultu (početnu) poziciju. Ako stroj nije kalibriran, u dnu ekrana na statusnoj traci će biti iscrtan simbol:

Ova se komanda ne može izvesti u Automatic modu.

Da bi izveli kalibriranje pošto ste ušli u prostor za kalibriranje stroja, pritisnite START tipku na kontrolnoj ploči samog stroja (pravokutnik sa strelicama). Zaustavljanje kalibriranja se može izvesti pritiskom na STOP gumb na samom stroju (kod start gumba).

Ako iz nekog razloga, ciklus kalibriranja nije pravilno završen, radnja se mora ponoviti (simbol nekalibriranja na statusnoj traci biti će i dalje ispisan).

- +
  - .
- + +
- +
- +
- +
- +
- +
- +
- +
- +
- +
- +
- +

SVRDLA

Za uključivanje morate izabrati bar jedno svrdlo i izvući ga, inače neće ništa izaći (spustiti se). Za isključivanje jednostavno ponovo kliknite na ikonu.

Selecting a single spindle.

Odabir jednog svrdla (osovine svrdla)

(spuštanje i dizanje svrdla- koristi se i kod zamjene oštećenog svrdla)

Broj željene osovinice morate unijeti u kućicu i to mora biti vrijednost između 01 i 96, ovisno o konfiguraciji stroja

Spindles Start-up/Turn-off.

Uključivanje/isključivanje svrdla (osovine svrdla)

U kućice za podatke je potrebno unijeti:

- vrijednost = 0; svrdlo se podiže i isključuje
  - vrijednost = 1 svrdlo se spušta i uključuje

Ako je jedna ili više osovina fiksnog bušenja kontrolirana frekvencijskim konverterom tada je tipka ON/OFF ista kao i za vanjsku elektro-osovinu. Postoje također tipke za odabir brzine i smjera okretanja (pogledajte "ELEKTRO OSOVINE")

ELEKTRO-OSOVINE

Pravilan redoslijed kontrola je: aktiviranje, broj okretaja, uključivanje, smjer okretaja: ako aktiviranje nije dostupno, ostale kontrole nemaju efekta

+ + + + + + + + + + + + + + + + + +

- + + + + +
- +

Operacijski meniji – tj. padajući izbornici

File Menu

🏓 Ma	chine p	anel - A	UTOMA	TIC		
File	View	Select	Mode	Controls	Tools	Help
Edi	itor			Ctrl+E	6	
Ор	en CNC	file				S F8
Loa	ad PGM			Shift+F2		Speed
car	ried ou	t automa	atically	Shift+F8		F:0 S:0
Ma	chine co	onfigurat	ion	F8		
Exi	it			Alt+F4		
		• 0 •				
				▶ † +F8	↑ + F4	

Editor	Launches editor execution for <i>Xilog Plus</i> programs. Pokreće editor Xiloga
Open CNC file	Opens CNC files in the appropriate editor.
	Otvara CNC datoteke u prikladnom editoru
Load PGM	(Automatic) Queues a program when execution is active. Poziva program na izvršavanje
Carried out automatically	(Automatic) Start an execution session. Pokreće automatsko izvršavanje programa
Machine configuration	Opens the editor for machine parameters

(see: Parameters Configuration Manual).

	Otvara editor za konfiguriranje stroja (samo za se	visere)
Exit	Exit Xilog Plus Machine Panel. Izlaz i	z Panel
	Maca	

View Menu

🏓 Mac	chine p	anel - A	UTOMA	TIC		
File	View	Select	Mode	Controls	5 Tools	Help
AUTO Au	Alar	ms		F9		
⊢Axis qu	Inpu	it/Outpu	t	Shift⊦	-F9	SB F
O OP	Quot	te Axis			I	Speed
	Anin	nation		Shift	-F5	F:0
	Suct	ion cups	position	Shift-	-F6	5:0
Y	Grap	ohic simu	lation	Alt+F	2	
7	Edite	or ISO		Ctrl+	Shift+I	
	Mix.			Shift	-F3	
	Rep	ort file				
	ISO	block		Alt+F	8	
	Tool	change.		Alt+F	11	
	Cont	rolling C	NC file			
				. Alte	7 🖉 🕯 🛧 🖓 🗌	_
+						

glodalo 1.

primjer glodala 2.

primjer glodala 3

- +
- +
- +

- +
- + +
- +
- +
- ++